

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly

MEMORANDUMI SHPJEGUES I PROJEKTLIGJIT PËR ZGJEDHJET E PËRGJITHSHME NË REPUBLIKËN E KOSOVËS

EXPLANATORY MEMORANDUM OF THE DRAFTLAW ON GENERAL ELECTIONS IN THE REPUBLIC OF KOSOVO

OBJAŠNJAVAJUĆI MEMORANDUM O NACRTU ZAKONA O OPŠTIM IZBORIMA U REPUBLICI KOSOVA

<p>MEMORANDUMI SHPJEGUES I PROJEKTLIGJIT PËR ZGJEDHJET E PËRGJITHSHME NË REPUBLIKËN E KOSOVËS</p> <p>1. Arsytimi për projektligjin</p> <p>Ky ligj ka për qëllim të përcaktoj rregullat e organizimit të sistemit zgjedhor, duke përfshirë rregullat për përgatitjen, zhvillimin, administrimin, mbikëqyrjen dhe shpalljen e rezultatit të zgjedhjeve për Kuvendin e Republikës së Kosovës.</p> <p>Ky projektligj është hartuar nga Komisioni ad-hoc për reformën zgjedhore në Kosovë i cili është formuar nga Kuvendi i Kosovës i bazuar në deklaratën e përbashkët të kryetarëve të grupeve parlamentare në lidhje me forcimin e procesit zgjedhor në Kosovë. Përmes një deklarate të tillë është shprehur gatishmëria dhe zotimi për përmirësimin dhe forcimin e procesit zgjedhor, duke adresuar fillimisht çështjet e rekomandimeve nga misionet e vëzhgimit të zgjedhjeve të BE-së, të nxjerra nga monitorimi dhe vëzhgimi i zgjedhjeve lokale dhe të përgjithshme përgjatë viteve, që nga vitet 2013, 2017, 2019 e në veçanti në zgjedhjet e përgjithshme dhe lokale në vitin 2021.</p>	<p>EXPLANATORY MEMORANDUM OF THE DRAFT LAW ON GENERAL ELECTIONS IN THE REPUBLIC OF KOSOVO</p> <p>1. Justification for the Draft Law</p> <p>The purpose of this law is to define the rules for organization of the electoral system, including the rules for preparation, development, administration, supervision and announcement of the election results for the Assembly of the Republic of Kosovo.</p> <p>This draft law was drafted by the ad-hoc Committee for Electoral Reform in Kosovo, which was established by the Assembly of Kosovo based on the joint statement of the heads of parliamentary groups regarding the strengthening of the electoral process in Kosovo. Through such a statement, readiness and commitment for improvement and strengthening of the electoral process has been expressed, first addressing the issues of recommendations from EU election observation missions, deriving from monitoring and observation of local and general elections over the years, since 2013, 2017, 2019 and especially in the general and local elections in 2021.</p>	<p>OBJAŠNJAVAJUĆI MEMORANDUM O NACRTU ZAKONA O OPŠTIM IZBORIMA U REPUBLICI KOSOVA</p> <p>1. Obrazloženje Nacrta zakona</p> <p>Svrha ovog zakona je da definiše pravila za organizaciju izbornog sistema, uključujući pravila za pripremu, razvoj, administraciju, nadzor i objavljivanje rezultata izbora za Skupštinu Republike Kosovo.</p> <p>Ovaj nacrt zakona izradila je Ad-hoc komisija za izbornu reformu na Kosovu, koju je formirala Skupština Kosova na osnovu zajedničke deklaracije šefova parlamentarnih grupa o jačanju izbornog procesa na Kosovu. Ovom deklaracijom iskazana je spremnost i posvećenost unapređenju i jačanju izbornog procesa, osvrćući se najpre na pitanja preporuka misija EU za posmatranje izbora, donesene iz praćenja i posmatranja lokalnih i opštih izbora tokom godina, od 2013. , 2017, 2019. a posebno na opštini i lokalnim izborima 2021. godine.</p>
---	--	--

<p>2. Çështjet e adresuara nga projektligji</p> <p>Përmes këtij Projektligji janë rregulluar çështjet e procesit zgjedhor për zgjedhjet e përgjithshme për Kuvendin e Republikës së Kosovës, e që kryesisht kanë të bëjnë me: mbrojtjen e të drejtave për të zgjedhë dhe për t'u zgjedhur si dhe kriteret për pranueshmërinë e votës; pastaj përgjegjësitë, organizimin dhe funksionet e Komisionit Qendror të Zgjedhjeve dhe organeve të tjera zgjedhore; përgjegjësitë e Panelit Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtresa; afatet, procedurat dhe kompetencat për regjistrimin dhe certifikimin e subjekteve politike; afatet, procedurat dhe kompetencat për përgatitjen e listës së votuesve dhe mirëmbajtjen e saj; zhvillimin e fushatës zgjedhore, rregullat e mirësjelljes së subjekteve politike, kandidatëve të tyre dhe mbështetësve, si dhe kufizimet e shpenzimeve në fushatë; mbulimin e fushatave zgjedhore nga mediat; akreditimin e vëzhguesve të zgjedhjeve, si dhe të drejtat e përgjegjësitë e tyre; procedurën e votimit, numërimit dhe shpalljes së rezultateve; shqyrtimin e mjeteve juridike dhe vendosjen e sanksioneve administrative; si dhe çështje të tjera në lidhje me zgjedhjet.</p> <p>3. Struktura e projektligjit</p>	<p>2. Addressed issues from the Draft Law</p> <p>Through this Draft Law, the issues of the electoral process for the general elections for the Assembly of the Republic of Kosovo are regulated, which mainly relate to: the protection of the rights to vote and to be elected, as well as the criteria for acceptability of the vote; then the responsibilities, organization and functions of the Central Election Commission and other electoral bodies; responsibilities of the Electoral Panel for Complaints and Submissions; deadlines, procedures and powers for registration and certification of political entities; deadlines, procedures and powers for the preparation of the list of voters and its maintenance; the development of the election campaign, the rules of etiquette for political subjects, their candidates and supporters, as well as limitations on campaign expenses; media coverage of election campaigns; accreditation of election observers, as well as their rights and responsibilities; the voting procedure, counting and announcing the results; review of legal remedies and imposing administrative sanctions; as well as other issues related to elections.</p> <p>3. The structure of the Draft Law</p>	<p>2. Pitanja koja su predmet N/zakona</p> <p>Ovim Nacrtom zakona uređuju se pitanja izbornog procesa opštih izbora za Skupštinu Republike Kosovo, koja se uglavnom odnose na: zaštitu prava da biraš i budeš biran, kao i kriterijume za prihvatljivost glasanja; zatim nadležnosti, organizacija i funkcije Centralne izborne komisije i drugih izbornih organa; odgovornosti izbornog veća za žalbe i predstavke; rokove, procedure i ovlašćenja za registraciju i sertifikaciju političkih subjekata; rokove, postupke i ovlašćenja za izradu biračkog spiska i njegovo vođenje; vođenje izborne kampanje, pravila ponašanja za političke subjekte, njihove kandidate i pristalice, kao i ograničenja troškova kampanje; medijsko praćenje izbornih kampanja; akreditaciju posmatrača izbora, kao i njihova prava i odgovornosti; postupak glasanja, prebrojavanja i objavljivanja rezultata; preispitivanje pravnih sredstava i izricanje upravnih sankcija; kao i druga pitanja u vezi sa izborima.</p> <p>3. Struktura Nacrta zakona</p>
---	---	---

<p>Projektligji përbëhet prej 21 (njëzetënjë) kapituj dhe 129 (njëqindënjëzetënjë) nene përmes të cilave është adresuar qëllimi i ligjit.</p> <p>4. Përgatitja e Projektligjit</p> <p>Projektligji është përgatitur nga grupi i ekspertëve të cilët janë angazhuar nga Komisioni ad-hoc për reformën zgjedhore në Kosovës, pra ky komision ka angazhuar 6 (gjashtë) ekspertë të ndryshëm të cilët janë propozuar nga anëtarët e komisionit sipas grupeve parlamentare të përfaqësuar në këtë komision.</p> <p>Komisioni ad-hoc për reformën zgjedhore në Kosovës ka pranuar propozimin e projektligjit nga ekspertët e komisionit, mirëpo fillimisht ky komision ka organizuar disa takime/punëtori të përbashkëta me të gjitha akteret relevant të cilët janë pjesë e procesit zgjedhore në Republikën e Kosovës, duke përfshirë të gjitha institucionet që janë përgjegjëse për zhvillimin e procesit zgjedhore, si dhe institucionet dhe organizatat e ndryshme vendore dhe ndërkombëtare që merren apo mbikëqyrin procesin e zgjedhjeve.</p> <p>Në takimet dhe punëtoritë e ndryshme janë prezantuar të gjitha rekomandimet nga misionet e vëzhgimit të zgjedhjeve të BE-së të realizuara në Kosovë, si dhe</p>	<p>The draft law consists of 21 (twenty-one) chapters and 129 (one hundred and twenty-nine) articles through which the purpose of the law is addressed.</p> <p>4. Drafting the Draft Law</p> <p>The draft law was prepared by a group of experts who were engaged by the ad-hoc Committee for Electoral Reform in Kosovo, therefore this committee engaged 6 (six) different experts who were proposed by the members of the committee according to the parliamentary groups represented in this committee.</p> <p>The ad-hoc Committee for Electoral Reform in Kosovo has accepted the proposal of the draft law from committee's experts, but initially this committee has organized several joint meetings/workshops with all relevant actors who are part of the electoral process in the Republic of Kosovo, including all the institutions that are responsible for the development of the election process, as well as various local and international institutions and organizations that deal with or supervise the election process.</p> <p>In the various meetings and workshops, all recommendations from the EU election observation missions carried out in Kosovo were presented, as well as the recommendations of the United Kingdom</p>	<p>Nacrt zakona se sastoji od 21. (dvadeset jednog) poglavlja i 129. (sto dvadeset i devet) članova kroz koje se obrađuje svrha zakona.</p> <p>4. Priprema Nacrta zakona</p> <p>Nacrt zakona je pripremila grupa eksperata koje je angažovala Ad-hoc komisija za izbornu reformu na Kosovu, odnosno ova komisija je angažovala 6 (šest) različitih stručnjaka koje su predložili članovi komisije prema poslaničkim grupama zastupljenim u ovoj komisiji .</p> <p>Ad-hoc komisija za izbornu reformu na Kosovu je prihvatila predlog nacrta zakona od eksperata komisije, ali je na početku ova komisija organizovala nekoliko zajedničkih sastanaka/radionica sa svim relevantnim akterima koji su deo izbornog procesa u Republici Kosovo, uključujući sve institucije koje su odgovorne za razvoj izbornog procesa, kao i razne domaće i međunarodne institucije i organizacije koje se bave ili nadgledaju izborni proces.</p> <p>Na različitim sastancima i radionicama predstavljene su sve preporuke misija EU za posmatranje izbora sprovedenih na Kosovu, kao i preporuke misija za posmatranje izbora Ujedinjenog Kraljevstva, ali i preporuke CIK-a i organizacija civilnog društva na Kosovu. Nakon završetka ovih prezentacija</p>
--	--	--

<p>rekomandimet e misionet e vëzhgimit të zgjedhjeve të Mbretërisë së Bashkuar, por edhe rekomandimet e KQZ-së dhe të organizatave të shoqërisë civile në Kosovë. Pas përfundimit të këtyre prezantimeve dhe diskutimeve në lidhje me rekomandimet, grupi i ekspertëve të Komisionit ad-hoc për reformën zgjedhore në Kosovë ka përgatitur projektligjin duke marrë për bazë këto rekomandime, dhe Komisioni ad-hoc për reformën zgjedhore në Kosovës ja ka paraqitur projektligjin.</p> <p>5. Implikimet financiare të projektligjit</p> <p>Duke u mbështetur në nenin 18 të Ligjit nr. 08/L-193 mbi Ndarjet Buxhetore për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2023, lidhur me vlerësimin preliminar të deklaratës financiare për implikimet buxhetore në këtë projektligj, Drejtoria për Buxhet dhe Pagesa e Administratës së Kuvendit të Republikës së Kosovës, ka bërë analizën e implikimeve buxhetore për këtë projektligj dhe ka vlerësuar se ky projektligj nuk do të ketë implikime financiare shtesë, me përjashtim të nenit 96, zbatimi i të cilit siç përcaktohet me këtë nen, i mbetet KQZ-së të bëjë vlerësimin në procedurat buxhetore se në cilat shtete do të jetë e mundur që të votohet në ambasadat ose përfaqësitë diplomatike të Republikës së Kosovës.</p>	<p>election observation mission, but also the recommendations of the CEC and organizations of civil society in Kosovo. After these presentations and discussions regarding the recommendations ended, the group of experts of the ad-hoc Committee for the electoral reform in Kosovo prepared the draft law based on these recommendations, and the ad-hoc Committee for Electoral Reform in Kosovo presented the draft law.</p> <p>5. Financial implications of the Draft Law</p> <p>Supported by Article 18 of the Law no. 08/L-193 on Budget Appropriations for the Budget of the Republic of Kosovo for the year 2023, regarding the preliminary assessment of the financial statement for the budgetary implications of this draft law, the Directorate for Budget and Payment of the Administration of the Assembly of the Republic of Kosovo, has made the analysis of budgetary implications for this draft law and has estimated that this draft law will not have additional financial implications, with the exception of Article 96, the implementation of which as defined by this article, remains for CEC to make the assessment in the budget procedures in which states will it be possible</p>	<p>i diskutija u vezi sa preporukama, grupa eksperata Ad-hoc komisije za izbornu reformu na Kosovu pripremila je nacrt zakona na osnovu ovih preporuka, a ad-hoc Komisija za izbornu reformu na Kosovu je predstavila nacrt zakona.</p> <p>5. Finansijske implikacije Nacrta zakona</p> <p>Shodno članu 18. Zakona br. 08/L-193 o budžetskim izdvajanjima budžeta Republike Kosovo za 2023. godinu, u vezi sa preliminarom procenom finansijskog izveštaja o budžetskim implikacijama ovog nacrta zakona, Direkcija za budžete i isplate administracije Skupštine Republike Kosovo, izvršio je analizu budžetskih implikacija za ovaj nacrt zakona i ocenio da ovaj nacrt zakona neće imati dodatne finansijske implikacije, sa izuzetkom člana 96, čija primena definisana ovim članom ostaje za CIK da u budžetskim procedurama proceni u kojim državama će biti moguće glasati u ambasadama ili diplomatskim misijama Republike Kosovo.</p>
---	--	---

<p>6. Harmonizimi me Standardet Ndërkombëtare</p> <p>Drejtoria për Shërbime Juridike dhe Përafrim të Legjislacionit ka vlerësuar se në nivel të BE-së nuk ekziston ndonjë akt legjislativ specifik i cili rregullon çështjet e adresuara me këtë Projektligj. Pra i takon çdo shteti anëtar, që sipas sistemit juridik të brendshëm të përcaktojë normat që e rregullojnë këtë fushë.</p>	<p>to vote in embassies or diplomatic missions of the Republic of Kosovo.</p> <p>6. Harmonization with International Standards</p> <p>The Directorate for Legal Services and Approximation of Legislation has assessed that at the EU level there is no specific legislative act which regulates the issues addressed by this Draft Law. So it is up to each member state, according to the internal legal system, to set the norms that regulate this field.</p>	<p>6. Harmonizacija sa međunarodnim standardima</p> <p>Direkcija za pravna pitanja i usklađivanje zakonodavstva ocenila je da na nivou EU ne postoji poseban zakonski akt koji reguliše pitanja koja se bave ovim nacrtom zakona. Dakle, na svakoj državi članici je da, u skladu sa unutrašnjim pravnim sistemom, utvrdi norme koje regulišu ovu oblast.</p>
--	--	--